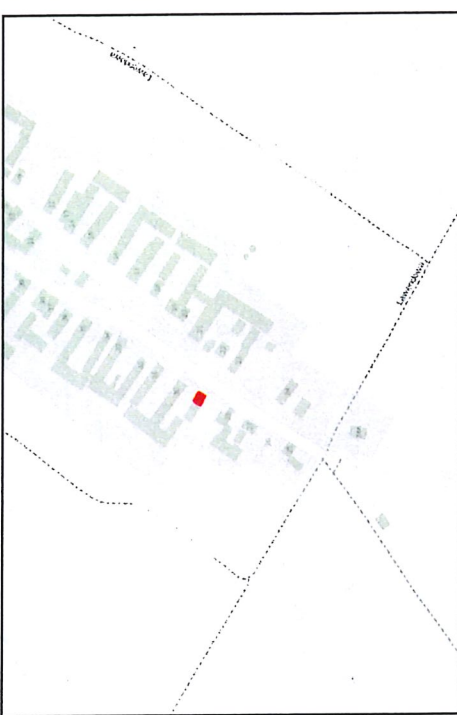

GEZ 22	KARTA ADRESOWA ZABYTKU		3. Miejscowość Czeska Wieś
1. Nazwa Budynek mieszkalny w zagrodzie	2. Czas powstania pocz. XX w.	4. Adres Czeska Wieś nr 29, dz. nr 517	
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym 			5. Przynależność administracyjna województwo opolskie powiat brzeski gmina Olszanka
			6. Formy ochrony Zarządzenie Nr WG-VII-55/2016 Wójta Gminy Olszanka z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Olszanka

1. Widok od pld.-wsch. 2. Widok od pfm. 3. Widok od pld. 4. Lokalizacja.

WOJÓT
Stwierbiam
Tymoteusz Drebschok

URZĄD GMINY OLSZANKA
49-332 Olszanka 1b
woj. opolskie

Stwierbiam zgodność
z oryginałem

8. Historia, opis i wartości

Wieś po raz pierwszy wzmiankowana w 1310 r. jako *Bohemorum villa*, a następnie w 1358 r. jako *Bongischdorf*, w 1416 r. jako *Bemyschdorf*, a w 1417 r. jako *Bömischorff*. Pierwszymi znanymi właścicielami wsi był ród Pogorzeliów, właścicieli klucza michałowskiego, w rękach którego miejscowość znajdowała się co najmniej od roku 1315. Z rodem tym należy wiązać budowę kościoła. W początkach XV w. w Czeskiej Wsi odnotowano dwór lub sołectwo, a także młyn. W 1533 r. wieś nabył Melchior Hirsch, od którego przejął ją książę brzeski Jerzy II, który z kolei przekazał wieś miastu Brzeg w zamian za Czepielowice. We władaniu miasta pozostawała do reform administracyjnych państwa pruskiego z 1874 r., kiedy likwidacji uległa gmina Czeska Wieś, a miejscowość weszła w skład okręg administracyjny Jankowice Wielkie. W 1534 r. w księstwie brzeskim wprowadzono reformację, co wiązało się z przekształceniem kościoła na ewangelicki. W tym czasie istniał już folwark. W 1718 r. miała miejsce rozbudowa kościoła w ramach której nadbudowano wieżę i dobudowano kruchnię. W opisie statystycznym Śląska z 1783 r. we wsi wymieniono kościół, szkołę ewangelicką, a także 34 zagrody kłmiece, 24 zagrodnice i 11 chałupniczych. W tym czasie miejscowość liczyła 420 mieszkańców. Kolejny spis statystyczny z 1845 r. wymienia kościół, szkołę ewangelicką, wolne sołectwo oraz 114 domów. Wieś zamieszkiwało 547 osób.

Budynek datowany na początek XX w., remontowany w 1964 r. (data w szczycie). Zlokalizowany w południowej części wsi, w zabudowie zagrodowej, w układzie szczytowym względem drogi. Założony na planie prostokąta, parterowy z wysokim poddaszem, podpiwniczony, nakryty dachem dwuspadowym. Murowany z cegły ceramicznej, otynkowany, z pokryciem z dachówki karpiołki i zakładkowej. Od strony pn.-zach. przylega do niego niski budynek mieszkalno-gospodarczy. Elewacja pld.-zach. trójosiowa, z otworem wejściowym w osi pierwszej osłoniętym dwuspadowym daszkiem. Elewacja pld.-wsch. w parterze dwuosiowa, w dwupoziomowym szczycie w partii dolnej trójosiowa, wyżej jednoosiowa. Elewacja pfn. z pojedynczym otworem okiennym w parterze i dwoma ażurowymi otworami wentylacyjnymi w poddaszu. Dekoracja architektoniczna w postaci ceglanych gzymsów, międzykondygnacyjnego (koskowy) oraz koronujących i ujmujących szczyt (uskokowe). Otwory okienne i drzwiowe zamknięte prosto. Stolaria drzwiowa jednoskrzydłowa, w konstrukcji pływino-ramowej, z nadświetłem. Okna PCV jednoodzielnne, jednopoziomowe. Wtórna stolaria trójdzielnna, jednopoziomowa. W niewielkich otworach poddasza stolaria jednoodzielnna, jednopoziomowa, z podziałem sześciokątnymi. Historyczne parapety z zielonych szklonych kształtek.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

W połaciach dachu brak ugięć czy falowania. W pokryciu występują ubytki. Wody opadowe odprowadzane są z połaci za pomocą rynien i rur spustowych, skorodowanych i z ubytkami. Mury bez widocznych odchyłen, ze spękaniami w obrębie elewacji szczytowej. Tynki zachowane w stanie szczątkowym. Odsłonięte partie murów z brakami zapraw jej spajających, a lokalnie również z ubytkami cegły. Stolaria drzwiowa z widoczną degradacją w partiach dolnych, skrzydło niepewnie wtórne. Okna w formach historycznych, zachowana w partii poddasza stolaria w stanie złym.

Postulaty:

- uzupełnienie ubytków w pokryciu dachowym, a docelowo jego wymiana na dachówkę ceramiczną karpiołkę,
- wymiana rynien i rur spustowych wraz z odprowadzeniem wód opadowych od murów budynku,
- rozpoznanie i wyeliminowanie przyczyn spękań murów,
- wykonanie nowych tynków na bazie wapna hydraulicznego,
- wymiana okien na stolarkę o formach powtarzających rozwiązania historyczne,
- wymiana skrzydła drzwiowego na stolarkę o formach powtarzających rozwiązania historyczne.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Grzegorz Naumowicz, 31.01.2026 r.

G. Naumowicz

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków